

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole

tel. 44 22 929, fax 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W I-PÓŁROCZU 2005 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1. UWAGI WSTĘPNE	3
1.1 CEL OPRACOWANIA	3
1.2 METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3 PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	5
2.1 STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG GRUP ZAWODOWYCH	5
2.2 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	8
3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	10
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	13
5. WNIOSKI	15

SPIS TABEL

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów	5
Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych	7
Tabela 3. Ranking grup zawodów osób długotrwale bezrobotnych	8
Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu	10
Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu grup zawodów w mieście Opolu	11
Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu grup zawodów w powiecie opolskim	12
Tabela 7. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	13
Tabela 8. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	13

1. UWAGI WSTĘPNE

Bezrobocie od blisko piętnastu lat stanowi jeden z najbardziej dolegliwych problemów zarówno politycznych, gospodarczych jak i społecznych. Do podejmowania skutecznych działań w zakresie łagodzenia jego skutków, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy. Niezbędna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie analizę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w I-półroczu 2005 roku.

1.1 Cel opracowania

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2 Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 roku, obowiązującej od 1 stycznia 2003 roku (Dz. U. Nr 222, poz. 1868).

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto grupy elementarne czterocyfrowe.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1.3 Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opoła (załączniki nr 2 do sprawozdania MGIP-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MGIP-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – stan na 30.06.2005r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

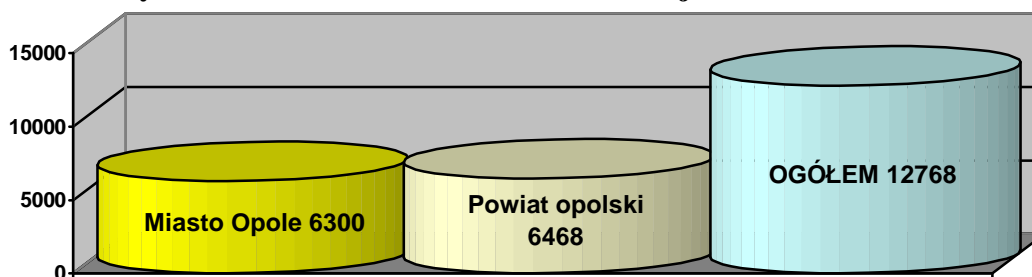
Na koniec czerwca 2005r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowanych było 12 768 osób. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje Wykres 1.

Stopa bezrobocia wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 18,0%,
- dla miasta Opola – 9,4%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 18,6% a dla kraju wskaźnik ten wyniósł 18,0%.

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 30.06.2005 r.

2.1 Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (Tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.

Kod zawodu	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
0	Bez zawodu	1099	1137	2236	17,51
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	40	63	103	0,81
2	Specjaliści	435	1105	1540	12,06
3	Technicy i inny średni personel	623	733	1356	10,62
4	Pracownicy biurowi	250	248	498	3,90
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1058	1073	2131	16,69
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	251	95	346	2,71
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2206	1485	3691	28,91
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	188	100	288	2,26
9	Pracownicy przy pracach prostych	318	261	579	4,53
	RAZEM	6468	6300	12768	100

Stan na 30.06.2005 r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 28,9% ogółu bezrobotnych (3691 osób). W grupie tej największy udział miały zawody:
  - krawiec (430 osób),
  - murarz (361 osób),
  - ślusarz (303 osoby),
  - mechanik samochodów osobowych (232 osoby).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób bez zawodu jako drugą pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 17,5% (2236 osób).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są zawody zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 16,7%, tj. 2131 osób. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
  - sprzedawcy (1736 osób),
  - kucharza (437 osób),
  - fryzjera (180 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „specjalistów” – 12,0% (1540 osób) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące zawody:
  - ekonomista (746 osób),
  - inżynier budownictwa (37 osób),
  - pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska (35 osób).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „technicy i inny średni personel” – 10,62% (1356 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
  - technik budownictwa (165 osób),
  - technik mechanik (118 osób),
  - księgowy (89 osób).
- Prawie co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 4,53% bezrobotnych (579 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
  - sprzątaczką (148 osób),
  - robotnik gospodarczy (133 osoby),
  - pomoc kuchenna (46 osób).

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w Tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
522107	Sprzedawca	1736
241102	Ekonomista	746
512201	Kucharz	437
743304	Krawiec	430
712102	Murarz	361
722204	Ślusarz	303
723105	Mechanik samochodów osobowych	232
413103	Magazynier	186
514102	Fryzjer	180
311204	Technik budownictwa	165
913207	Sprzątaczką	148
914103	Robotnik gospodarczy	133

stan na 30.06.2005 r.

Wśród absolwentów zarejestrowanych w urzędzie stanowczo osoby bez zawodu (80 osób). Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód ekonomisty (16 osób). Zarejestrowani są również sprzedawcy (10 osób) oraz asystenci ekonomii (7 osób). Dalsze zawody nie mają już tak znacznego udziału.

2.2 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

W mieście Opolu w dniu 30.06.2005r. zarejestrowanych było 4020 osób długotrwałe bezrobotnych, zaś z terenu powiatu opolskiego – 4446 osób. Łącznie stanowi to grupę 8466 osób (66,3%) ogółu bezrobotnych. Należy więc baczniej przyjrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Tabela 3. Ranking grup zawodów osób długotrwałe bezrobotnych.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Liczba osób długotrwałe bezrobotnych			Udział grupy osób długotrwałe bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	456	275	731	5,73
52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	413	315	728	5,70
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	311	334	645	5,05
51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	274	288	562	4,40
24	Pozostali specjaliści	186	313	499	3,91
71	Górnicy i robotnicy budowlani	312	178	490	3,84
31	Średni personel techniczny	148	203	351	2,75
91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	147	118	265	2,08
41	Pracownicy obsługi biurowej	102	86	188	1,47
34	Pracownicy pozostałych specjalności	83	79	162	1,27
73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	128	22	150	1,17
32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	62	65	127	0,99
23	Specjaliści szkolnictwa	26	69	95	0,74
62	OGRODNICY (obejmuje grupę dużą 62)	57	36	93	0,73
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	26	57	83	0,65
61	ROLNICY (obejmuje grupę dużą 61)	59	20	79	0,62
42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	38	32	70	0,55
Ogółem		4446	4020	8466	66,31

stan na 30.06.2005

Analizując dane zawarte w Tabeli 3 łatwo zauważyć, iż to grupa „pozostałych robotników przemysłowych i rzemieślników” stanowi największą grupę długotrwale bezrobotnych. W grupie tej największy udział mają zawody: krawiec (łącznie 309 osób), cukiernik (83 osoby), szwaczka (69 osób) oraz piekarz (59 osób).

W grupie „modelki, sprzedawcy i demonstratorzy” największy udział mają bezrobotni z zawodem sprzedawcy (727 osób). Stanowi to aż 99,5% tej grupy.

W grupie „robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń” przeważają zawody ślusarza (159 osób), mechanika samochodów osobowych (105 osób) oraz tokarza (53 osoby). Z kolei zawody murarza (170 osób) oraz malarza (48 osób) przeważają w grupie „górników i robotników budowlanych”.

Wśród osób których zawody są zakwalifikowane do grupy „pracowników usług osobistych i ochrony” najczęściej spotykamy zawody kucharza (292 osoby), fryzjera (125 osób) oraz kelnera (60 osób).

W grupie „pozostałych specjalistów” największy odsetek stanowią osoby z zawodem ekonomisty (aż 407 osób); stanowi to jednocześnie 35% wszystkich osób zaliczanych do zawodów wielkiej grupy „specjalistów”.

Grupa „średni personel techniczny” największą liczbę osób długotrwale bezrobotnych ma w gronie osób z zawodem technika budownictwa (99 osób), technika mechanika (56 osób) oraz technika włókiennika (17 osób).

Wśród długotrwale bezrobotnych, których zawód został sklasyfikowany w grupie „pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach” największy udział mają sprzątaczkę (108 osób) oraz (jednak już znacznie mniej) robotnicy gospodarczy (48 osób).

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W analizowanym okresie pierwszego półrocza 2005 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono 1317 ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto 351 ofert, natomiast z terenu miasta Opolą zgłoszono 966 ofert. W Tabeli 4 podano zawody, w których było najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu 2005r.		
	Powiat opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	351	966	1317
Pracownik biurowy	56	240	296
Kasjer handlowy	32	45	77
Robotnik gospodarczy	32	42	74
Pracownik administracyjny	25	22	47
Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	23	21	44
Sprzedawca	15	25	40
Magazynier	18	17	35
Sekretarka	0	33	33
Sprzątaczką	10	20	30
Ekonomista	20	9	29
Księgowy [samodzielny]	5	21	26
Handlowiec	1	22	23
Pracownik budowlany	21	2	23
Specjalista zastosowań informatyki	11	11	22
Doradca rolniczy	20	1	21
Ślusarz	7	13	20
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0	16	16
Tapicer	0	15	15
Inżynier mechanik – środki transportu	0	13	13
Kierowca samochodu osobowego	0	13	13
Doradca inwestycyjny	1	12	13
Elektromonter instalacji elektrycznych	1	12	13
Tynkarz	10	1	11

stan na 30.06.2005 r.

Ranking dużych grup zawodowych (o kodzie dwucyfrowym) uszeregowanych według wskaźnika intensywności deficytu zawodów przedstawiono w Tabeli 5..

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu grup zawodów w mieście Opolu

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
41	Pracownicy obsługi biurowej	32,0
34	Pracownicy pozostałych specjalności	11,7
42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	8,0
91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	6,8
24	Pozostali specjaliści	6,6
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	5,8
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	5,7
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	3,3
31	Średni personel techniczny	2,9
22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	2,7
52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	2,6
74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2,4
32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	1,9
51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	1,9
71	Górnicy i robotnicy budowlani	1,8
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	1,6
82	Operatorzy i monterzy maszyn	1,2
23	Specjaliści szkolnictwa	0,7
12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,2
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,2
62	OGRODNICY (obejmuje grupę dużą 62)	0,1
61	ROLNICY (obejmuje grupę dużą 61)	0,0
63	Leśnicy i rybacy	0,0
64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0
73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,0
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,0
13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,0
33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,0

stan na 30.06.2005 r.

Dokonując analizy w/w tabeli warto podkreślić że wynik tego zestawienia jest skutkiem nie posiadania przez osoby bezrobotne wykształcenia identycznego z określonym kodem zawodu. I tak przykładowo osoba posiadająca kwalifikacje ekonomisty pomimo poszukiwania ofert pracownika obsługi biura, nie zostanie zakwalifikowana jako pracownik obsługi biurowej. Podział kodów zawodowych jest podziałem ściśle określonym. Dopasowanie kodu zawodu osoby bezrobotnej do kodu oferty pracy w przypadku zawodów nietypowych może być nie adekwatne lub nie ściśle, np. podane w tabeli kodu nr. 34 lub 24.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu grup zawodów w powiecie opolskim

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
41	Pracownicy obsługi biurowej	21,65
91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	12,82
34	Pracownicy pozostałych specjalności	10,25
24	Pozostali specjaliści	9,40
42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	9,11
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	6,55
22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	5,69
71	Górnicy i robotnicy budowlani	4,55
52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	4,27
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,41
12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	3,13
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	3,13
23	Specjaliści szkolnictwa	1,13
51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	1,13
62	OGRODNICY (obejmuje grupę dużą 62)	1,13
74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,85
31	Średni personel techniczny	0,56
33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,56
13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,28
63	Leśnicy i rybacy	0,28
32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,00
61	ROLNICY (obejmuje grupę dużą 61)	0,00
64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,00
73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,00
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,00
82	Operatorzy i monterzy maszyn	0,00
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,00

stan na 30.06.2005 r.

Widać zatem, iż pracodawcy przede wszystkim poszukują pracowników obsługi biurowej, przy czym nie precyzują przy składaniu oferty nazwy tego właśnie zawodu. Zawód ten jest niejako sumą różnych stanowisk biurowych, takich jak np. sekretarka, asystentka, referent biurowy, pracownik biurowy. Pamiętajmy też, że duża liczba określonych ofert pracy (pracownicy biurowi, służby zdrowia, oświata) jest wynikiem składania w dużej ilości (ponad 50 %) ofert subsydiowanych, staży. Te ilości niewątpliwie zmieniają obraz wskaźnika intensywności.

Poza pracownikami obsługi biurowej na uwagę zasługuje duża ilość ofert w zawodach handlowych. Rozwój tej branży jest odzwierciedlony w postaci dużej ilości zgłoszeń wolnych miejsc pracy. Poszukiwani są: sprzedawcy, kasjerzy, handlowcy, specjaliści ds. sprzedaży, marketingu. Choć z doświadczenia wiemy iż oferty te często dotyczą tych samych miejsc pracy, a także tych samych pracodawców. Spowodowane to jest zapewne także dużą fluktuacją w tej branży ze względu na warunki pracy i płacy.

Kolejną znaczącą grupą zawodowa w obrębie, której zgłasza się oferty pracy są mechanicy, kierowcy, operatorzy sprzętu i pojazdów, robotnicy, w tym budowlani.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy przy zgłaszaniu tego typu ofert stawiają kandydatom wysokie wymagania dotyczące posiadanego doświadczenia zawodowego oraz różnego rodzaju uprawnień zawodowych np. uprawnienia do obsługi urządzeń, aktualne badania potwierdzające stan zdrowia, uprawnienia zawodowe

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Najwyższą wartość wskaźnik nadwyżkowości (deficytowości) przyjmował dla grup zawodów (dla grup kodowanych w systemie sześciocyfrowym) ujętych w Tabeli 7 oraz 8.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Pracownik biurowy	40,0	4,2	9,6
Pracownik biura podróży	1,3	0,2	8,0
Konserwator budynków	1,2	0,2	7,0
Pracownik do spraw osobowych	1,0	0,2	6,0
Rejestratorka medyczna	1,0	0,2	6,0
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	2,7	0,5	5,3
Statystyk	0,8	0,2	5,0
Sekretarka	5,5	1,2	4,7
Kasjer handlowy	7,5	1,7	4,5
Recepcjonista	0,7	0,2	4,0

stan na 30.06.2005 r.

Tabela 8. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Tynkarz	1,7	0,2	10,0
Pracownik biurowy	9,3	1,7	5,6
Robotnik budowlany	3,5	0,8	4,2
Kasjer handlowy	5,3	1,5	3,6
Specjalista do spraw marketingu i handlu	2,0	0,7	3,0
Kierownik działu marketingu i sprzedaży	1,8	0,7	2,8
Specjalista zastosowań informatyki	1,8	0,7	2,8
Pracownik administracyjny	4,2	1,7	2,5
Konserwator budynków	1,0	0,5	2,0

stan na 30.06.2005 r.

Wyżej wymienione zawody są zawodami nadwyżkowymi w mieście Opolu, a także w powiecie opolskim. Trzeba jednak pamiętać o tym, że w 67 zawodach (miasto Opole i powiat opolski) wartość wskaźnika jest maksymalna, czyli w ewidencji nie występują osoby o pożądanym zawodzie.

Składane przez pracodawców oferty odnosiły się do specjalistycznych, nietypowych zawodów. A więc oferty te dotyczyły m. in. programistów (ale nie informatyków), inżynierów instalacji sanitarnych (poszukiwane osoby z tytułem inżyniera po Politechnice), audytor, agent ubezpieczeniowy, telemarketer, laborant nasiennictwa, czy inspektor budowlany. Oferty te dotyczą wykwalifikowanych grup zawodowych. Ich kwalifikacje odnoszą się zarówno do poziomu wykształcenia np. inżynierowie, jak i do określonych certyfikatów czy uprawnień np. uprawnienia audytora, inżyniera budowlanego.

W powiecie opolskim w pierwszym półroczu 2005r.:

- w 518 zawodach* nie zgłoszono żadnych ofert pracy;
- 543 zawody były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji:
  - nauczyciele (przedmioty szkolne),
  - pielęgniarki,
  - pedagodzy,
  - technicy technologii odzieży,
  - fotografowie,
  - telefonistki,
  - pracownicy ochrony,
  - robotnicy leśni.
- 18 zawodów było zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą ilością oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji;
- 3 zawody były zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na osoby bezrobotne o danym zawodzie był równy podaży;
- w 7 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu.

W mieście Opolu w pierwszym półroczu 2005r.:

- w 453 zawodach* nie zgłoszono żadnych ofert pracy;
- 517 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji:
  - mechanik samochodowy,
  - fizjoterapeuta,
  - ekolog,
  - nauczyciele (przedmiotów szkolnych),
  - pedagodzy,
  - telefonistki,
  - krawcy,
  - blacharze,
  - cieśle.
- 88 zawodów było zawodami **deficytowymi**;
- 11 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**;
- w 60 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu.

---

*Zawody kodowane w systemie 6-cio cyfrowym

W przypadku zawodów nadwyżkowych wyjaśnienia wymaga fakty wysokiego współczynnika nadwyżkowości wymienionych zawodów. Otóż osoby bezrobotne są zarejestrowane w określonych zawodach, lecz nie zawsze poszukują pracy w tym samym kierunku. Fakt że jest zarejestrowana duża grupa bezrobotnych sprzedawców nie oznacza że osoby te poszukują pracy w tym zawodzie. Dlatego występują trudności z realizacją tego typu ofert pracy. Dodatkowo, spora część osób zarejestrowanych i posiadających dany zawód (np. cieśla, mechanik samochodowy) nie posiada kwalifikacji w tym zawodzie (stan zdrowia, znajomość nowych technologii). Sytuacja taka jest podobna zarówno w stosunku do osób bezrobotnych z powiatu opolskiego i miasta Opola. Pracodawcy składając oferty pracy poszukują osób młodych, dyspozycyjnych, posiadających już doświadczenie w zawodzie. Dlatego też ta grupa bezrobotnych najszybciej podejmuje zatrudnienie. Osobom starszym, bez kwalifikacji, mało komunikatywnym trudno jest znaleźć oferty pracy na obecnym rynku. Dlatego też przewidziano dla grup zawodowych mających problemy na rynku pracy (osoby powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji, absolwenci szkół bez doświadczenia) możliwość skorzystania z subsydiowanych miejsc pracy (np. staże, prace interwencyjne)

Znaczącą większość stanowią zawody, na które popyt jest większy niż podaż. Szczególnie może niepokoić wysoka liczba zawodów, na które w ogóle nie zgłoszono zapotrzebowania – w zawodach tych szansa uzyskania ofert pracy jest zerowa.

5. WNIOSKI

Mimo występującej od początku roku 2004 tendencji spadkowej stopy bezrobocia ciągle pozostaje ona na bardzo wysokim poziomie. Ma to znaczny wpływ na analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Zawody, na które podaż w powiecie jest największa są jednocześnie zawodami nadwyżkowymi i szansa uzyskania oferty w tych zawodach jest bardzo mała. Biorąc pod uwagę dużą liczbę zawodów nadwyżkowych problem niskiej szansy uzyskania ofert w zawodzie dotyka znaczącej liczby osób bezrobotnych.

Z kolei zawody deficytowe bardzo często są to zawody, w których zgłoszono mało ofert pracy (dla zawodów gdzie wskaźnik uzyskał wartość maksymalną bardzo często były to jedna, dwie lub trzy oferty zgłoszone w całym półroczu). Zawodami deficytowymi są najczęściej zawody, w których kwalifikacji nie uzyska się tylko za sprawą ukończenia odpowiedniego kursu czy szkolenia.

Można zauważyć, że w części zawodów, w których występuje największa liczba osób bezrobotnych pracodawcy zaoferowali też największą liczbę ofert pracy. Zawodami tymi są: sprzedawcy, handlowcy, pracownicy biurowi, ekonomiści, robotnicy budowlani.

Wszystko to składa się na sytuację gdzie rozwiązanie problemu zawodów deficytowych jest trudne i nie przyniesie w efekcie znacznego spadku stopy bezrobocia gdyż nie pociągnie to za sobą znaczącego spadku osób posiadających kwalifikacji w zawodach nadwyżkowych i nie wyrówna podaży i popytu. Nie przekreśla to jednak sensu prowadzenia stałego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Stały monitoring pozwoli na uchwycenie tendencji na rynku pracy, jeżeli chodzi o zapotrzebowanie na konkretne zawody. Konieczne jednak wydaje się prowadzenie takiego monitoringu na zasadzie analizy wielowymiarowej z uwzględnieniem sytuacji popytowo – podażowej.